

Hodnotící zpráva aktivit Zdravé obce Bystřice a Místní Agendy 21

Zdravá města, obce, regiony
České republiky

místní Agenda **21**

2024

1. PROJEKT ZDRAVÉ MĚSTO WHO V EVROPĚ

Mezinárodní projekt Zdravé město iniciovala Světová zdravotnická organizace OSN v roce 1988. Zdravá města systematicky podporují kvalitu strategického plánování a řízení a kvalitu veřejné správy s ohledem na udržitelný rozvoj a podporu zdraví, aktivně se ptají svých obyvatel na jejich názory. Nejedná se tedy jen o stav životního prostředí, ale především o zdravý životní styl lidí a odpovědnost vůči budoucím generacím. V Evropě je do projektu zapojeno víc než 1 300 municipalit z 30 zemí. Na regionální úrovni se skrze Zdravé město realizují zásady dokumentů OSN Zdraví 21 (dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva) a Agenda 21 (program pro 21. století, který ukazuje cestu k udržitelnému rozvoji na planetě Zemi).

2. PROJEKT ZDRAVÉ MĚSTO WHO V ČESKÉ REPUBLICE – NÁRODNÍ SÍŤ ZDRAVÝCH MĚST ČR

První myšlenky výše uvedeného projektu se v ČR začaly realizovat již od roku 1989. Národní síť Zdravých měst České republiky (dále jen NSZM) byla vytvořena jedenácti aktivními městy v roce 1994. Od roku 2003 je asociace otevřená všem formám municipalit (kraje, města, obce). NSZM je mezinárodně certifikovaná asociace aktivních místních samospráv, které se programově hlásí k principům udržitelného rozvoje, podporují zdravý životní styl obyvatel a zapojují veřejnost do rozhodovacích procesů. Zdravá města se promyšleně snaží utvářet město/obec/region/kraj jako kvalitní a příjemné místo pro život na základě komunikace s místními obyvateli. Nástrojem k realizaci projektu Zdravé město a místní Agenda 21 ve Zdravých městech, obcích, regionech ČR je Metodika NSZM ČR. Metodika vznikala po dobu více než deseti let. NSZM na jejím zpracování spolupracovala a nadále ji rozvíjí společně s množstvím odborných partnerů, např. Karlovou Univerzitou a dalšími vysokými školami, resorty, členy Rady vlády pro udržitelný rozvoj a rovněž s regionálními odbornými institucemi. Metodika získala titul „Světový projekt EXPO 2000“. NSZM je také akreditovanou vzdělávací institucí (MINISTERSTVO VNITRA ČR).

3. MÍSTNÍ AGENDA 21

Místní Agenda 21 (MA21) je mezinárodní program zavádění zásad udržitelného rozvoje na místní úrovni. Hlavním cílem je rozvoj procesů, které příznivě ovlivní kvalitu života nejen současných obyvatel měst, ale také život budoucích generací. A to vše ve spolupráci s veřejností. Místní Agenda 21 je od roku 2006 oficiální metodou pro zvyšování kvality veřejné správy. Její základní součásti jsou strategické řízení k udržitelnému rozvoji (strategie, udržitelnost), zapojování veřejnosti a otevřené sdílení zkušeností (dobrá praxe). Nástrojem měření kvality uplatňování principů MA21 je sada 21 kritérií rozdělených do čtyř kategorií A (nejvyšší) až D (nejnižší). Kritéria umožňují všem municipalitám ověřovat, zda a na jaké úrovni v praxi realizují procesy MA21, a dále argumentovat kvalitu veřejné správy při žádostech o granty EU a o podporu dotačních titulů resortů a krajů. Plnění kritérií je sledováno ve veřejně přístupné Databázi MA 21 na www.ma21.cz.

4. ZDRAVÁ OBEC A MÍSTNÍ AGENDA 21 V BYSTŘICI

Zdravé město je nutné vnímat jako dlouhodobý a stále se vyvíjející projekt, který předpokládá aktivní zapojení obyvatelstva do rozvojových aktivit města. Proto není možné pojem „Zdravá obec“ chápat jako současný a ukončený stav obce. Zdravá obec se zabývá všemi oblastmi života, které mohou mít vliv nejen na zdraví, ale i celkovou pohodu obyvatel. Nejedná se tedy pouze o stav životního prostředí, ale zejména o životní styl lidí a o jejich pocit spokojenosti v obci. Obec Bystřice je Zdravou obcí od roku 2017. Pomocí aktivit realizovaných v rámci projektu Zdravé město a uplatňováním principů MA21 usiluje Bystřice o zajištění podmínek pro kvalitní a spokojený život svých obyvatel. Základními cíli, které si město při vstupu do projektu stanovilo, jsou vysoká participace s občanským sektorem a vysoký důraz na zkvalitňování zdravého životního stylu obyvatel. Realizace jednotlivých aktivit a činností ve Zdravé obci Bystřice je zaměřena na:

- podporu zdraví a kvality života obyvatel,
- strategické řízení obce s ohledem na udržitelný rozvoj,
- vytváření místního partnerství (dobrá a funkční spolupráce obce a jejich partnerů),
- zvyšování kvality veřejné správy (zavádění nástrojů řízení kvality – MA21, benchmarking),
- komunitní plánování (zapojování veřejnosti do plánovacích procesů),
- podporu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty,
- pořádání osvětových kampaní (Den Země, Den s IZS, Alis run- Bystřický běh s úsměvem),
- systematickou dotační podporu aktivit naplňujících myšlenky Zdravé obce,
- prezentaci projektu

Bystřice plní od roku 2017 Kritéria MA21 platná pro kategorii D. V roce 2018 byla poprvé zrealizována veřejná a školní fóra, jakožto součást plnění kategorie C. V roce 2022 obec Bystřice získala ocenění, jako jeden ze dvou subjektů v rámci ČR, za rychlý a ukázkový přístup. Toto ocenění udělovala Národní síť zdravých měst.

4.1 ORGANIZAČNÍ ZAJIŠTĚNÍ PROJEKTU ZDRAVÁ OBEC BYSTRICE A MA21

Odpovědný politik Zdravého města a MA21

Mgr. Roman Wróbel – starosta obce

Politik Zdravé obce a MA21 zodpovídá za strategickou část, za prosazování zdraví, udržitelného rozvoje a kvality života do konkrétních aktivit a za celkové směřování obce v této oblasti. Politik též reprezentuje municipalitu vzhledem k uvedeným aktivitám.

Koordinátorka Zdravého města a MA21

Ing. Aneta Koňářiková – samostatné funkční místo v přímé gesci starosty a politika Zdravé obce a MA21 Koordinátorka Zdravé obce a MA21 koordinuje, prezentuje a medializuje celý proces realizace projektu. Spolupracuje s politikem, klíčovými partnery v rámci úřadu, externími subjekty a s veřejností.

Výbor pro místní Agendu 21

Výbor je poradním orgánem rady obce, který odborně a manažersky dohlíží nad procesy projektu Zdravá obec a MA21. Působnost a kompetence výboru se vztahují na všechny činnosti města, které se týkají Zdravé obce a MA21. Toto uskupení je orgánem fungujícím na základě mezisektorového partnerství – jsou zde zastoupeny subjekty z řad veřejné správy, podnikatelského i neziskového sektoru. Výbor je významným partnerem koordinátora, ale i politika Zdravé obce a MA21.

Výbor ve stávajícím volebním období pracuje ve složení:

Mgr. Roman Wróbel – předseda výboru

Ing. Aneta Koňářiková – místopředsedkyně

Mgr. Marcel Čmiel

Věslav Szpak

Bc. Jarmila Wróblová

Ing. Stanislav Mitrenga

Další klíčoví partneři realizace projektu jsou:

- tajemnice úřadu
- odbory obecního úřadu

4.2 HLAVNÍ AKTIVITY REALIZOVANÉ V ROCE 2024

- organizování osvětových kampaní – Den Země
- pravidelné schůze Komise pro MA21
- navazování a prohlubování spolupráce s místními partnery
- akce Děti seniorům, senioři dětem
- akce Alisrun
- a další